СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 85. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 13. квітня, 1927. VOL. XXXV. No. 85. Jersey City, N. J., Wednesday, April 13. 1927. THREE CENTS

АМЕРИКА ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО АКЦІЇ ДЕРЖАВ У КИТАЮ

АЛЕ УРЯД ЗАСТЕРІГАЄТЬСЯ ПЕРЕД ЗАКЛЮЧЕННЄМ ПРО ДАЛЬШУ ЄДНІСТЬ В АКЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 11. квітня. — Американський уряд вислав нині на спілку з урядами Франції, Англії, Япану й Італії ноту до кактонського уряду, в якій ставить такі самі домагання, як уряди тамтих держав.

Уряд подає свою ноту до публичного відома. Рівночасно уряд заявляє, що спільна акція в дорученню ноти ще не має означати, що уряд буде й далі поступати одноціло з тими державами на случай, як Китай не сповнить сих домагань.

Американські ґазети роблять із сього заключенне, що навіть якби Анґлія рішилася на оружну інтервенцію в Китаю, Америка буде держатися від такої акції осторонь.

СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА МАЄ ВМІШАТИСЯ В СПРАВУ САКА Й ВАНЦЕТТІ.

ПОСОЛ РАДИТЬ УСТАНОВИТИ КОМІСІЮ ДЛЯ РОЗСЛІДУ СПРАВИ.

БОСТОН, Месечузетс, 11. квітня. — Роленд Д. Соєр, конґреґаціональний проповідник, який заступає в леґіслятурі округ Вер, предложив леґіслятурі сього стейту резолюцію в справі Сака й Ванцетті.

Після сеї резолюції леґіслятура малаби ухвалити віддати справу до розсліду спеціяльній комісії, зложеній з 5 членів, іменованих стейтовим ґубернатором. Один з членів мавби бути суддею, два адвокатами, а два послідні можуть бути якоїкебудь професії. Малиби вони розслідити спосіб переведення росправи проти обох обжалованих та видати як найскорше вислід свого слідства.

Тимчасом до ґубернатора напливає справдішна повінь протестів проти вироку смерти на Сака й Ванцетті. З усіх просто закутин світа пливуть протести зі заявами, що присуд був несправедливий.

СМЕРТЬ ТРОХ ОСІБ В ОГНИ.

НЮ ЙОРК, 11. квітня. — Нині рано вибух у однім домі при Вест 65-тій вул. пожар. Заким пожарним сторожам удалося погасити огонь, згоріло в огни трое людий, а саме Вилием Фарел, 70-літний старець, та його 65-літна жінка, і молодий, може 23-літний мущина незнаного прізвища й професії. Кілька других осіб віднесло тяжчі попарення. Пожар відкрив молочар, який розвозив молоко. Огонь вигнав з довколичних домів яких сто родин на вулицю.

ПРОВІДНИКИ СТРАЙКУ ЙДУТЬ ДО ТЮРМИ.

НЮ ЙОРК, 11. квітня. — На приказ суду арештовано тут 11 членів страйкового комітету місцевої кушнірської юнії, яких підприємці обжаловують за напади на одну кушнірську шапу. Суд встановив на кождого з арештованих кавцію в сумі 10,000 долярів.

УРЯДОВІ ПРИВИТАННЯ ДЛЯ НОВОГО НІМЕЦЬКОГО КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК, 11. квітня. — Сюди приїхав нині корабель Ню Йорк, найновійший додаток до німецької корабельної спілки Гамбурґ-Американської Лінії. Має він 21,000 тон містоти та уладжений після найновійших вимог.

При приїзді корабля в нюйорський порт витали його міські й державні урядники, підносячи в промовах відбудову німецької торговельної фльоти як новий завдаток мирових зносин межи краями.

ПОЖАРИ ЛІСІВ НА ЛОНҐ АЙЛЕНДІ.

ПЕЧОҐ, Лонґ Айленд, 11. квітня. — В середині сього острова горять тепер великі простори лісів. Рахують, що пожар обняв разом коло 500 квадратових миль.

Пожар знищив богато дикої звірини. Люди заняті ратованнем осель перед пожаром. Пожар загрожує війсковому таборови Аптонови.

Найбільше шкоди зробив огонь в приватних мисливських резерваціях.

РИБАКИ НЕ ВИХОДЯТЬ НА ЛОВЛЮ ЧЕРЕЗ КИТІВ.

КЕЙП МЕЙ, Ню Джерзі, 11. квітня. — Макарельові рибацькі фльоти Бостону й Ґлустеру, які разом начисляють коло 100 рибацьких лодий, не виїхали нині по полов макарелі, бо на океані коло берега появилося два кити.

Кождий з китів мав коло 50 стіп довжини. Бачили їх рибаки в сій околиці вже від кількох днів. Деколи підпливали вони на яку милю до берега.

Рибаки не виїхали на ловлю риби зі страху, що кити можуть попасти в їх сіти та пірвати їх. Кожда сіть для ловлі макарелі буває до 900 стіп завдовшки та коштує до 4,000 долярів.

Захованне китів є дуже загадочне. Рибаки припускають, що один з китів відай ранений, а другий, як звичайно буває в китів, не покидає товариша, поки сей не згине або дасться морю викинути на беріґ.

ХЕМІКИ ОБОРОНЯЮТЬ ВЖИВАННЯ ОТРУЇ ДЛЯ ДЕНАТУРОВАННЯ АЛЬКОГОЛЮ.

РИЧМОНД, Верджінія, 11. квітня. — Американське Хемічне Товариство відбуває тут свою річну конвенцію. В рапорті про промислові вживання алькоголю хеміки виступають в обороні американського уряду щодо його вживання отруї до денатуровання алькоголю. Хеміки обороняють уряд на тій основі, що урядови ходить прецінь о зробленне алькоголю нездатним до пиття.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ ЗМЕНШЕННЯ ФЛЬОТ.

ТОКІО, 10. квітня. — Японський адмірал Саіто радий, що відбудеться конференція Анґлії, Америки і Японії в справі обмеження зоруження на мори. Він каже, що та конференція внесе певну полекшу, коли три держави згодяться, коли вже не зредукувати то хоч обмежити дальше зоруженнє. В той спосіб облегшиться край з страшних видатків, які пожирає вічна розбудова фльот.

ТАРИФОВА ВІЙНА МІЖ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ А АВСТРІЄЮ.

ВІДЕНЬ, 8. квітня. — З днем 15. квітня закінчиться торговельний договір між Чехословаччиною а Австрією. Відновити його не беруться, бо Чехословаччина не погоджується на те, щоби Австрія піднесла мито на деякі товари. Знова Австрія заявляє, що в нинший спосіб не може вратувати свого буджету.

СЕЛО БЕЗ ВОДИ.

Є, чи пак було, в Галичині село славне сливками, відпустами, а більш усього: недостачею води. Селяни з Красного, скалатського повіту, мусіли довгими роками возити воду, навіть до пиття, аж із сусідського села. Почали там ще перед війною копати керницю, але воєнні події перешкодили цьому. Аж тепер мають першу керницю: на 74 м. глибоку, на скелі. Скільки енерґії пішло роками на щоденне ношення води, скільки недуг перенесли люди наслідком несвіжої води — і аж тепер діждалися!

„ЧАРОДІЙНА СКРИНЬКА".

В Коломиї арештували незвичайно спритного злодія Миколу Лісовця з Дрогобича. Лісовець приходив до тамошніх крамниць із скринькою, завиненою в папір і обвязаною мотузком, залякованим печатками. Ніхто не підозрівав, що в скринці був отвір, який отворявся і замикав за потисненням пружинки. Лісовець оглядав у крамниці ріжні предмети і ховав їх у скриньку, так звинно, що купець не міг того завважати. Лісовець подорожував так по провінційних містах і окрадав крамниці. В переслуханню на поліції подав, що перше жив у Варшаві і писав поезії. З поезій відтак перейшов до скриньки.

САМОГУБСТВО СЕРЕД ТУРЕЦЬКИХ ЖІНОК.

Серед жінок і молодих дівчат в давній столиці Туреччини, Константинополі, шириться від деякого часу правдива пошесть самогубств. Влада боїться, щоби та пошесть не сталася правдивою соціяльною крізою і постановила видати в цьому напрямку дуже гострі зарядження.

ЗАТОНСЬКИЙ ВЖЕ „ДІЄ".

На засіданні центральної контрольної комісії, якої головою є Затонський, принято резолюцію в справі українського „сепаратизму". Відносна резолюція звучить.

„Належить переводити рішучо українізацію, особливо серед активних членів партії, при рівночасній охороні прав національних меншостей. Допущені, спеціяльно у відношенню до рускої меншости, помилки — належить справити. Конечною є рішуча боротьба з націоналістичними ухилами і антисемітськими настроями робітників, селян і членів партії".

Як бачимо з цеї резолюції, Затонський починає рішучу боротьбу з націоналістичними „ухилами", які видно таки істнують і то дуже сильні, коли комуністи так тривожаться. Ці „ухили" ми витаємо і бажаємо їм як найкращих успіхів. І віримо, що так, як не знищив їх цар, так само не вдіє нічого і Затонський.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ГОСТЕЙ В ПАРИЖІ.

З нагоди повороту польських парляментаристів до Парижа т. з. Французька Амнестійна Ліґа скликала протестуюче віче проти увязнених в Польщі 6 тисяч політичних вязнів. На мурах міста розліплено великі афіші, заповідаючі це віче, якого предсідником має бути сам президент французької палати послів — Буасон. На промовців на цьому вічу зголосилось багато чільних французів.

Можна представити собі це велике розчарування та заразом лють цих польських гостей, яких ще до недавна усе французьке громадянство витало все з такими парадами, а нині, розчарувавшись на своїх найближчих союзниках, витає демонстраціями та протестуючими вічами. Пізналися, та трохи за пізно!

266 ГОДИН ТАНЦЮ.

Французький танечник Карло Ніколяс побив в Альжирі дотеперішній рекорд танця, танцюючи без перерви 266 годин і 15 мінут. Через цілий час тревання того правдивого танку відпочивав він тільки по три мінути на годину. Танечник крутився так через 12 днів, в часі танців їв, пив і голився, не перериваючи танечних рухів. Попередній рекорд того самого танечника виносив 246 годин. Видно, що той чоловік не має нічого кращого до роботи і ціле своє життя хоче перетанцювати.

БРИГАД. О. БУКШОВАНИЙ НА ВОЛІ.

Дня 18. марта ц. р. відбулася перед трибуналом окружного карного суду при вул. Баторія у Львові розправа проти бувшого команданта бригади УСС. Осипа Букшованого. Як відомо, прокуратура обвинувачувала його за злочин шпіонажі, не маючи на те ніяких позитивних даних. Трибуналом проводив на розправі радник Маєр, боронив адвокат др. С. Шухевич. Сама розправа тривала недовго. Прокуратор старався доказати вину обвинуваченого при допомозі теоретичних заяв військових знавців. Трибунал наслідком недостачі якихнебудь доказів провини обвинуваченого видав увільняючий вирок. Прокуратор зголосив зажалення неважности і спротивився випущенню О. Букшованого на волю. Обор. др. Шухевич спротивився внесенню прокуратора, а трибунал, чи не перший раз в такому випадку, заняв становище згідне зі становищем оборони і випустив бригадієра Букшованого на волю.

З ЛЮДСЬКОГО ЗВІРИНЦЯ.

Розалія Пісс, дочка халупника в Ляшках Мурованих біля Львова, пішла перед трома роками, як 13-літня дівчина на службу до Львова, до Мендля Лякштайна, купця, вул. Городецька ч. 41. Два роки служила за харч і „шмаття". Третього року обіцяв працьодавець 20 зол., але і рівночасно почав з нею роман ,який скінчився уродженням дитини. І так 15-літня дівчина стала матірю дитини. Цею справою занялася поліція і наслідком цього, дня 12. березня ц. р. відбулася розправа в Карному Окружному Суді. Прокуратура обжаловувала несовісного працьодавця в злочині з § 132 і 144 к. з., бо він ще до того старався всіма силами намовити дівчину, коли завагітніла, щоби недозволеними акушерськими заходами позбулася плоду. На розправі жінка обжалованого боронила всіма силами свого чоловіка, і доказувала, що батьком цеї дитини є якийсь залізничник, а потім син сусідки, електромонтер. Инші свідки ствердили, що дівчина була дуже тиха, спокійна, моральна, з ніякими мужчинами не утримувала ніяких зносин і суд відрочив ще розправу для покликання свідків так обжалованого Лякштайна, як і пошкодованої Пісс. Розправа викликала велике заінтересовання в купецькому світі, тим більше, що обжалований є вже батьком дорослих дітей. Обжалованого боронить др. Кібіц, пошкодованої др. Лев Ганкевич.

ВОЛОССЯ ШІЛЕРА НА ЛІЦИТАЦІЇ.

У віденському міському заставовому бюрі відбулася ліцитація жмутка волосся Фрідріха Шіллера, великого німецького поета. За першим разом ніхто не став до ліцитації. Тепер жмуток волосся продано за 220 шілінґів. Це волосся було власностю внучки поета.

ПРИЗНАЄТЬСЯ, ЩО ХОТІВ ЗАБИТИ МУСОЛІНІЯ

РИМ, 11. квітня. — Тит Занібоні, ставувши перед судом фашистів за те, що 4. листопада 1925 року хотів забити Мусолінія, заявив: Так, я хотів його забити, а не забив тільки тому, що поліція мене приарештувала о год. 8:30 рано, а атентат мав бути виконаний о 12:30, коли Мусоліні мав держати мову з приводу свята завішення збруї. Я ніколи не захитався, говорив Занібоні, в своїм переконанню, що треба зґладити зі світа ошуканця Мусолінія, а владу віддати в властиві руки короля. Я є винен, але тільки я сам. Нікого більше зі мною не було

На лаві обжалованих сидить рівкож і ґенерал Кастелльо, який виступив з фашистської партії і жив в дружніх зносинах з Замбонім. Він заперечує всяку участь в атентаті та подає, що він виступав проти фашизму тільки в леґальній формі. Йому закидують, що він як голова масонів підпирав Занібонього грішми.

УКРАЇНЦІ ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ ЧЕСЬКИХ НАДУЖИТЬ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПО ВІДБУТІМ ВІЧУ ЙДУТЬ ПІД ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ КОНЗУЛЯТ І ОБКИДУЮТЬ ЙОГО КАМІННЄМ.

ЛЬВІВ, 26. марта. (Почтою). — Вчера відбулося тут масове віче, на якім обговорено положенне українського народа під Польщею, Румунією і Чехословаччиною. При кінці віча ухвалено протестуючі резолюції, в яких занято між иншим дуже остре становище супроти чеської політики на Закарпаттю. По вічу всі учасники удалися перед чехословацький конзулят та хотіли вдертися до будинку. Поліція розганяла демонструючих силою. Мимо поліції вдалося таки демонстрантам обкидати чеський конзулят каміннєм. Спокій настав допери по 10 год. в ночі.

АТИСЕМІТИЗМ ЗРОСТАЄ.

ВІДЕНЬ, 11. квітня. — Юрій Попов, відомий російський журналіст, подає, що протижидівський рух серед совітів сильно поширяється. Найсильнійший він серед прихильників ґрупи Сталіна. Жидівських урядовців усувають раз-у-раз з урядових становищ, а навіть в комуністичній партії відносяться до жидів неприхильно, а навіть замкнено для них доступ до партії. Проект основання жидівської республики не беруть поважно. Видумано її тільки на те, щоби видістати лекше гроші з заграниці.

ЧЕН УСПРАВЕДЛИВЛЮЄТЬСЯ ПЕРЕД МОСКВОЮ.

МОСКВА, 11. квітня. — Кантонський міністер заграничних справ Чен вислав до комісаріяту заграничних справ в Москві телеґраму, в якій висказує свій жаль з приводу ревізії совітського конзуляту в Пекіні. Він каже, що правительство потягне до відвічальности винних, які нарушили екстериторіяльні права совітів.

КАНТОНСЬКА АРМІЯ ЦОФАЄТЬСЯ ДАЛІ.

ШАНГАЙ, 11. квітня. — Виходить, що кактонська армія таки понесла поражку в околиці Пукова і на других місцях. Північна армія, відома з того, що має значні кадри старих і випробованих жовнірів, відносить тепер побіду над полудневою. З того заключають, що дуже можливо, що прийде тепер до угоди між обома арміями.

ВРУЧЕНО ПЯТЬ НОТ.

ШАНГАЙ, 11. квітня. — На руки ґенерала Пай Чунґ Сі, який репрезентує Ченґ Кай Шека, вручено пять нот: від Анґлії, Америки, Япану, Франції і Італії в справі розрухів в Нанкіні. Ґенерал заявив, що тим розрухам винен уряд в Ганкові, в якім сидять самі симпатики большевиків.

ҐЕНІЯЛЬНИЙ БУДЖЕТ.

ЛОНДОН, 11. квітня. — Предложений парляментови державний буджет має бути ґеніяльним твором Черчіла. В такий спосіб характеризує преса той буджет і висказує радість, що населенне, яке було страшене величезними видатками, відітхне, коли прочитає той буджет, який зложений так майстерно, що покриває всі видатки і дає надвижку, а накладає тільки дрібний податок на вино і тютюн. Мимо того надіються опозиції з боку Партії Праці і лібералів, особливо з боку Лойда Джорджа, який називає цей буджет скринкою триків.

ЧЕМБЕРЛЕЙН ВИПРАВДУЄ РЕВІЗІЮ В ПЕКІНІ.

ЛОНДОН, 11. квітня. — Міністер заграничних справ Чемберлейн обговорював в парляменті справу ревізії совітських будинків в Пекіні і заявив, що ревізія не торкалася властивого будинку амбасади, а тільки бічних убікацій, які стояли поза амбасадою. Він зазначив, що ревізія принесла богато цікавого матеріялу, з якого виразно можна пізнати, що в тих будинках містився властиво „Протибритійський комітет", який тільки про те думав, щоби поширити ненависть до Анґлії. Це можна пізнати по численних брошурках, відозвах і плякатах.

КАЖУТЬ, ЩО САМІ КИТАЙЦІ БУДУТЬ ПРОДОВЖАТИ МІСІЇ.

ШАНГАЙ, 11. квітня. — Баптиський місіонар Джеймс Френклин з Ню Йорку подає, що всі місії, які були під його зарядом, мимо втечі місіонарів, функціонують далі, ведені самими Китайцями. Він не вірить, щоби теперішна революційна филя була в силі знищити цілковито місійне діло.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО СТАВАВ НА СУД?

Минувшого тижня відбувалася перед стейтовим кримінальним судом у Бруклині, дільниці Ню Йорку, росправа, на якій підсудимим був італійський імігрант, обжалований за вбийство лікаря. Обставини вбийства були справді небувалі.

Обжалованому занедужав хлопчина. Батько росповів аптикареви, що хлопчину болить горло, та взяв від аптикаря якогось готового лікарства на горло. Купував ще відтак нераз у аптиці другі ліки, але ні один з них не помагав. Хлопчині ставало щораз гірше. Батько став сваритися з аптикарем і сей порадив йому не купувати більше ліків, а покликати вперед лікаря та купити вже лікарства, які сей порадить.

Покликав батько лікаря і сей відкрив у хлопця дифтерію. Лікар сейчас заявив батькови, що недужого на дифтерію можна вратувати лишень тоді, як до лічення взятися сейчас на початку недуги. Без віри в можливість вилічення лікар приступив до лічення хлопчини.

Старався зробити все, що в сьому случаю можна. Він дав хлопчині підшкірне запускання ліку, яке батько взяв просто за затроєннє. Страшні упередження батька проти лікаря найшли траґічний вихід, коли за пару днів хлопчина помер. Батько обжаловував лікаря за вбиттє дитини та зарізав його на смерть.

За се він і станув на суді. Підсудимий факту навіть не пробував перечити. Обжалованого присуджено викуватим вбийства першого степеня, за яке належиться кара смерти.

По праву тут все було справедливо. Однак по сумлінню не зовсім. На верха засудили Італійця за вбийство, тоді як на ділі його засуджено властиво за темноту. Бо власне темнота казала йому не кликати лікаря, відтак підозрівати лікаря, нарешті вбити лікаря.

Та за темноту часто людина не відповідає. Відповідають за неї ті, що його виховували, родичі, громадяньство, суспільність, держава, ріжні суспільні й державні чинники. На суді проти італійського іміґранта ставала темнота італійської іміґрації, за яку відповідають ті темні сили, що держать італійський народ у середновічних поглядах. Ставала на суд передовсім римська церква, через яку італійський народ мимо 60 літ національної свободи є одним з найтемніїших народів Европи.

РОЗБІЖНІСТЬ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ Й МОСКОВЩИНИ

Майже вісімсот років від заснования київської держави до часів Богдана Хмельницького, історія українського народу та історія московського йшли окремими шляхами. Оба народи розбігалися не тільки у внутрішньому життю, але й у зовнішньому. Від татарського нападу майже завжди ворог Московщини не був ворогом України, а часто її приятелем. Навпаки, ворог України був приятелем Московщини. Скільки то разів Московщина приятелювала з Польщею за ціну розділу українських земель, за ціну розділу свого впливу над українським народом. Згадати хочби часи Богдана Хмельницького, Дорошенка, Мазепи, коли ворог Московщини був приятелем України. Особливо це було яскраво, коли Шведи, щоби покласти кінець московському імперіялізмови на північи, вели війни з Московщиною, до якої вже тяжким ланцюгом була прикута Україна. Коли Шведи, природні союзники України, були розбиті під Полтавою, Московщина справляла бенкет своїй перемозі, а свідомі верстви українського народу оплакували свою долю. Московщина виростала до великого „государства російського" на трупах приятелів України.

В роках 1854—56 Росія воювала з державами Европи та з Туреччиною в так званій Кримській Війні. Знову яскраво зазначилась розбіжність інтересів народів українського та московського. З арміями ворогів Росії, в складі турецької армії, була українська дивізія під командуванням українського патріота Чайківського, який звався по турецьки Садик-баша. Дивізія була зформована з нащадків запорожських козаків, які жили в Добруджі. Не раз вона вкрила себе військовою славою й завдала багато поразок російським військам. Чайківському та його свідомим помішникам присвітлювала ідея відродження української державности. Але Україна не була ще тоді готова до всенародного повстання, й пляни Чайківського не здійснилися. Російський уряд (а й австрійський, під впливом Поляків) вжив всіх старань, щоби память про цей факт стерти з памяти українського народу.

Прийшло знову до великого світового конфлікту, вибухла Велика Війна. На прикінці її український нарід знову порвався до відбудови своєї державности. Знову інтереси українського народу та інтереси Москалів яскраво розійшлися. Москалі бачили в осередніх державах лише своїх ворогів. Українці таких поглядів не поділяли. Висловом українських роздумувань був Берестейський мир, який підписала Українська Центральна Рада, дізнавшися, що московський большевицький уряд по старій традиції почав шукати порозуміння з Німцями за ціну українських інтересів.

Так московський імперіялізм під маркою „інтересів російського государства" був завжди противний інтересам українського народу. Росія в кожду скрутну хвилю розплачується інтересами українського народу. Ратує свої інтереси коштом українських. Витвором цього є й Рижський мир, яким большевики загарбали собі величезні землі коштом других українських земель, відданих на поталу Польщі. Щоб лиш була Росія вратована, — ось провідна ідея всіх російських централістичних урядів, які вони не булиб. Кожен московський уряд, чи царський, чи демократичний, чи большевицький, має на увазі інтереси московського імперіялізму. Відповідно до нього вони й провадять свою міжнародню політику.

Траґедія України в російській імперії тим більша, що якраз вона найбільше прислужується до успіху Москви. Поки Москва не опанувала ще була України, до того часу Москва була лише столицею московського царства. Лише, коли остаточно знищено державність України, московське царство перетворилося в російське государство, яке широким поступом пішло по шляху покорення та нищення сусідніх народів. Лише після того Московщина захопила землі на берегах Балтійського моря, просунулася до Кавказу. Спираючись на Україну, як на економічну базу, Московщина поширювала межі „російського государства". Міліони українських вояків, ідучих у тяжкому московському ярмі, часто нищили своїх природних союзників проти московського імперіялізму.

На Далекім Сході, в холоднім Сибіру чи десь на північи біля Білого моря, чи в пекучому Туркестані, Авганістані та Персії, чи навіть блище, на Кавказі, без перерви лилася українська кров. Лилася за інтереси своїх гнобителів.

Тепер прийшли до влади російські большевики. Голосять вони себе інтернаціоналістами, ворогами державного імперіялізму, але самі є правительством найбільше імперіялістичної держави. Перед московськими націоналістами вони виразно хваляться, що вони збирають „русскі землі", себто піддержують російську імперію, боронять „Велику Росію".

Колиб московськ імперіялістичні інтриги знова довели до якоїсь межинародної війни, то вона знова впаде громом на український народ. Вона буде вестися на українській території, отже коштом Українців. І колиб у тій війні московській імперії не повелося, то вона знова буде відкуповуватися від втрат коштом українських земель.

Через те Москва говорить про нову війну з розмірною рівнодушностю, через те Україна думає про неї з таким острахом. Та колиб вона прийшла, то без сумніву вона причиниться знова до ще кращого зясовання Українцям розбіжности інтересів України й Московщини.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Микитян, Ню Йорк. — Щиро дякуємо за дуже цікаву новинку з Нає Фрає Прессе про демонстрацію, яку сейчас використаємо як новинку.

Витинки надіслали: М. Воляк з Рачестер, Н. Й., Ю. Березінський з Централія, Па., В. Осуховський з Сиракюз, Н. Й.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ВИГЛЯДАЄ УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В АМЕРИЦІ.

У двох попередних моїх статтях я старався представити, на що нам рідної школи, та яка повинна бути школа взагалі, щоб вона могла сповнити свою задачу.

Там подав я правдиве поняття школи і її задачу: нарисував образ ідеальної школи.

І це мало свою ціль.

Моїм наміром було якраз, подаючи ці, хоч в головних чертах, — та важні точки модерної школи (які п. Зазуляк назвав ідеально-поетичними), щоби:

1) Заохотити кождого Українця, що бажає рідної школи, застановитися поважно над шкільним питанням і через порівнування теперішнього стану школи по своїх громадах із цею школою, яка повиннаби бути, **пізнав, де зло,** хто чи що його причина, як його зменшитиб, коли не викорінити.

2) Показати всім зацофаним та невірним Томам, що лише **добра школа** є серцем нації, є батьком життя.

3) Що на цій підставі нарід мусить приступити до реорґанізації школи, хочби до того треба було так радикально взятися, як до церковної справи.

4) Щоб загал, зрозумівши значіння доброї школи, зажадав активного кроку якраз від цих, котрі й повинні би перші забрати голос в цій справі, — від учителів, щоби пізнати, хто з них є паразитом лише, а хто справжнім вихованцем народним.

Та щоби лекше було всім читачам, які може й призабули попередні мої уваги, застановитись поважно над шкільним питанням та прийти до ясного висновку, я позволю собі постепенно, хоч дуже коротко, зачіпнути попередні мої точки, приноровлюючи їх до теперішної української школи в Америці.

Від самого початку нашої іміґрації аж по нинішний день школи основано при церквах, значить: вони є парохіяльними школами. Ці школи були і є під проводом дякоучителів, в дуже великій зависимости від кождочасного пароха.

Викладовою мовою — це українська мова, та в богатьох угро-руський говір, в инших лемківський, а в дуже великій скількости наших громад, що перейшли на православіє — є російська мова.

Значиться, членів одної нації, розшматованої в Европі кордонами, задержано й тут на землі Вашинґтона в тому самому поділови. В школу одної і тої самої нації впроваджено ріжні ідеї — нераз ворожі собі, дроблено нарід на племена і навіть як сьогодня наші славні кацапи вперто вмовляють в наших Лемків та Закарпатських Українців варіяцьку ідею самостійного народу, „Карпаторосів".

В школі замісць одної літатурної мови мають „разноязичія".

За весь той час, як знаємо, школа не була лучником всіх членів в одну цілість, не сповнювала своєї задачі, а тим самим не була рідною школою з морально-патріотичного боку.

В початках найважнішим було вивчити деяких цікавіщих учнів **церковщини,** щоб могли читати в церкві „Апостола", „Вірую", та знати „титли", а батьки були і цим вдоволені, що хоч дещо їх діти знають.

Колись то може було достаточним, та сьогодня **менше як мало.**

Народної історії та ґеоґрафії не вчили (навіть і тепер лиш одиниці вчать), пієтизму національного, розуміється, дитина в такій школі не могла дістати. Бо всю національність, та свою „руськість" вложено в рамці церкви та обряду; ширшого світогляду на загал не знано.

Серед цих умовин та в такій школі вихована дитина не могла бути свідомою своєї народної приналежности. І хоч сьогодня школи називаються українськими і удержувані є українськими батьками, так не випускають вони у світ свідомих одиниць нації, бо більшість їх не знає, чи вони Українці, чи Русини, чи Лемки, чи Словаки; богато також не вміє плавно читати чи без ошибок писати, а що гірше, не знають достаточно своєї рідної мови, і за це говорять між собою по анґлійськи, встидаються своєї національности — і тому яко вихованки теперішньої школи, вони є **великим мінусом** для свойого народу.

Що це є — об цьому знає кождий батько дітий — навіть і дуже вчених (американських шкіл) дітий.

Один кредит мусимо дати нашим школам, але лиш там, де були свідомі та інтеліґентні дякоучителі, що плекали свій народний спів і штуку.

Спів це одинока сила, що додатньо настроювала серця наших дітий, і зворушувала в них любов до своєї пісні — бо навіть і чужинці підлягали і підлягають чарови наших пісень!

Це вся українська сила наших шкіл — це весь корм для української дитини в Америці.

Отітак виглядає рідна школа в Америці. В останніх літах засновано кілька приватних, незалежних від церкви шкіл, в яких панує народний дух і ідея, та де поставлене навчання на висшу скалю, от як школа у Ню Йорку. (Добре булоби, щоби всі громади, в яких істнують цього рода школи, подали це в Свободі, і виявили, в яких рамяцх відбувається наука, щоби і инші громади пішли їх слідами, щоб лекше було відтак перевести загальну реорґанізацію школи.

Коли є такі школи, так значиться ми ще так зле не стоїмо, нема причини заложити руки на груди, тай самим спуститися на дно.

Глядімо в краще будуче. Ко-

Конан Дойл.

ЗНАК ЧОТИРОХ.

(17)

Він вернувся невдоволено і сів, сперши голову на руку, а Джонс і я почали далі курити наші цигари та почали знову нашу розмову. Нараз залунав біля нас голос Говмза:

— Думаю, що ви могли б дати й мені одну цигару.

Ми зірвалися обидва з наших фотелів. На софі сидів спокійно Говмз з виразом найвищої радости на обличчі.

— Говмз! крикнув я. Ви тут? А деж той старий?

— Тут той старий, сказав він, і підніс в руці купу білого волосся. Ось він — перука, борода, брови і все. Я знав, що моя маска досить добра, але я не думав, щоб вона могла видержати таку пробу.

— Ех, ви весельчак! крикнув Джонс з захопленням. Яким артистом ви могли б бути! — То був справжній старечий кашель, а ті дріжучі ноги варті самі десять фунтів стерлінґів на тиждень. Але блискучі очі таки здавалися мені знайомими. Як бачите, ви не були б так легко від нас вирвалися.

— Я цілий день працював у такому строї, сказав він, закурюючи цигару. Ті гільтаї знають мене вже надто добре, особливо відколи мій приятель попав на думку видати книжку про мої діла. Я можу йти в бій ще тільки в перебрані. Чи дістали ви мою телеґраму?

— Так, тому я тут прийшов.

— Ну, які ж поступи ви зробили?

— Цілком ніяких. Я мусів випустити двоє арештованих, а проти других двох нема ані свідків, ані доказів.

— Лишіть їх в спокою. Ми дамо вам за них незабаром двох нових, якщо будете слухати моїх приказів. Славу можете потім, про мене, собі забрати, але мусите приступати до діла так, як я вам скажу. — Згода?

— Цілковито, як тільки найдете мені тих драбів.

— Отже добре. Перше треба мені скорого поліцейського пароплава — він мусить бути о семій годині при вестмінстерських сходах.

— Це легко зробити. В тих околицях завсіди є один човен; але для певности я можу потелефонувати.

— Далі мушу мати двох міцних людей на випадок опору.

— Двох до трьох буде в човні. Що ще?

— Коли зловимо людей, тоді будемо мати і скарб. Мому приятелеві було б певно дуже приємно занести скринку цій молодій дамі, якій правно належиться половина скарбу. Вона має її перша отворити — правда, Ватсоне?

— Це було б мені дуже приємно.

— Але ж це проти всіх старих правил, сказав Джонс, хитаючи головою. Але тут ціла справа не в порядку, тому прикнемо й на те одно око. Потім скарб мусить бути переданий, очевидно, поліції аж до скінчення судового слідства.

— Певне. Це легко зробити. Але ще одно лежить мені на серці. Мене б незвичайно цікавило почути цілу історію з власних уст Джонатана Смоля. Це моє улюблене заняття, як знаєте, опрацьовувати тяжкі кримінальні випадки аж до подробиць. Надіюся, що ніхто не буде мати нічого проти того, щоб я мав з ним приватну розмову або тут у моїй кімнаті або денебудь інакше, як що він буде під достаточною сторожею?

— Хай буде, ціла справа у ваших руках. Я поки що не маю ще ніякого доказу про істнування того Джонатана Смоля. Якщо зможете його зловити, то я не знаю, хто міг би ставити перешкоду вашій розмові з ним.

— Отже щодо того між нами згода?

— Цілковита. Чи ще чого бажаєте?

— Ще тільки, щоб ви з нами пообідали. За пів години обід готовий. Я купив устриці і декілька тетер, а також добрий сорт білого вина.— Будете мати нагоду, Ватсоне, висловити признання моїм господарським здібностям.

X.

Кінець островянина.

Наш обід був дуже веселий. Говмз був у чудовому настрої; я ніколи не бачив його ще таким забавним. Він балакав про найріжнороднiщі справи, — про страсні драми, про середновічне гончарство, славні скрипки, цейльонський будизм та про будучі воєнні кораблі — так докладно, наче б він про кожду справу відбував окремі студії. Його добрий гумор стояв у найвищій протилежности до понурого пригноблення попередніх днів. Джонс показався милим товаришем і їв обід з манірами ласуна. Мене самого настроювала приємно думка, що зближаємося до кінця нашого завдання. Веселість Говмза завоювала мене. Ніхто з нас не згадував навіть про причину нашого спільного побуту.

Коли спрятали зі столу, Говмз глянув на годинник і налив три чарки портвайну.

— Одну чарку за щасливий успіх нашої малої виправи. А тепер крайня пора в дорогу. Є у вас пістоля, Ватсоне?

— Тільки старий револьвер у моїм столі.

— Візьміть його з собою. Добре бути на все готовим. Візок стоїть перед дверми; я замовив його на пів семої.

На вестмінстерській пристані чекав на нас готовий човен; Говмз оглянув його критичним оком.

— По чім можна пізнати, що це поліцейська лодка? спитав він.

— По зеленій лямпі з боку.

— Тоді візьміть її геть.

Зараз ця мала зміна була зроблена, ми сіли в човен і відбили від берега. Джонс, Говмз, і я сиділи позаду. Один чоловік стояв при стерні, другий біля машини, а два кремезні поліцейські стояли на переді.

— Куди? спитав Джонс.

— До Таверу. Скажіть їм, щоб задержались біля варстату Джекобсона.

Наш човен був дуже швидкий. Здавалося, що довгі ряди наладованих суден, які ми минали, стоять на місці. Говмз усміхався вдоволено, як ми перегнали річний пароплав.

— Як так далі піде, то, думаю, що ніщо не втече на ріці перед нами, сказав він.

— Я таксамо думаю, і певне, що нема багато човнів, які б могли нас випередити.

— Мусимо змiритися з „Авророю", а вона відома як швидкий човен, це не легка справа. А тепер розкажу вам, Ватсоне, як мені поводилося:

— Щоб забути мою досаду іза перешкоди, що лежала нам на заваді, я зайнявся, як знаєте, хемічним дослідом. Один з найбільших наших політиків каже, що найкращий відпочинок це зміна праці. І дійсно. Коли мені вдався мій хемічний дослід, я вернув до нашої проблеми Шольта і передумав наново цілу історію. Мої хлопці перешукали на дурно цілу околицю горі і долів рікою. Човна не було ані в жадній пристані, ані в варстаті, ані він не вернув назад. Щоб вони його затопили, це вважав я неправдоподібним. Я догадувався у Смоля певної хитрости; він показав її вже тоді, як без перестанку стеріг вілі „Пондічері". Він мусів мати в Лондоні якийсь таємний сховок, якого він певне не покинув, поки не був певний, що може без нього обійтися. Головно мусіло йому залежати багато на тому, щоб сховати перед людськими очима свого товариша, бо, хоч як би він його не передяг, завсіди він буде впадати в очі. Вони обидва вийшли зі своєї криївки під охороною ночі і мусіли старатися вернути до неї перед розсвітом. Пані Сміт казала, що було вже по третій, як вони дістали човен. Годину пізнійше було вже цілком ясно і багато людей було вже на ногах. З того я вносив, що вони не далеко заїхали. Вони заплатили Смітові добре за те, щоб він мовчав, задержали поки що його човен аж до остаточної утечі і вернули зі скарбом до своєї криївки. Слідуючої ночі вони могли під охороною ночі поплисти далі до Ґревсенду або до Давису, де напевне приготовили були наперед свою подорож до кольоній або до Америки.

— Але човен? Його ж вони не забрали з собою до криївки.

— Цілком правда. Але й „Аврора" не могла бути далеко, хоч не було її видно. Я старався поставитися в положення Смоля і дивитися на справу так, як це зробила б людина його інтеліґенції. Відіслати човен назад або задержати його в якомусь варстаті це значило улекшити поліції погоню. Як жеж він міг сховати човен, а проте мати його під рукою на випадок потреби? Я роздумував, що я сам зробив би, коли би був на його місці. І я придумав тільки один спосіб. Я міг віддати човен хиба корабельному майстрові, або теслі, щоби він зробив яку дрібну направу. Той казав би забрати човен до своєї шопи або до робітні і тим робом він був би схований, а в потребі можна б було його мати за кілька годин назад.

— Здається, що це цілком просто.

(Дальше буде).

ли можуть це зробити деякі громади, то і остальні не гірші! Лиш не треба слухати ніяких боягузів, та киринників, хочби вони були і „свячені" та вчені.

П. Ковальчик,
Линден, Н. Дж.

—o—

ОТЦЮ МАНЬОСКОМУ В АЛЬБОМ.

Бідкається о. Маньоский за долю української гр.-кат. церкви і боронить на всі боки епископа Богачевського, а всіх нас батогом трясь, трясь. Новий оборонець, думаю собі, а думки так і літають і завертаються аж до 1903 року, коли то тодішний ректор Духовної Семинарії у Львові а теперішний карнеґійський парох-мітрат о. д-р Жук приняв під свою благородну опіку нічим незамітного хлопчину, якого по тім митрополит Шептицький вислав до Інсбрука і Риму на науку. Отой то хлопчина, теперішний епископ Богачевський відплачується тепер своїм добродіям так, що свого ректора і опікуна о. д-ра Жука суспендує, а старому митрополитови вписує за Франка і другі справи такі письма, що митрополит з дива не виходить.

А 10-та заповідь Божа каже: Шануй вітця твого і матір твою, щобись довго і щасливо жив на землі. А чи о. Жук і митрополит не були епископови Богачевському батьком і матерею?

Єрей.

—o—

ІХАТИ ЧИ НЕ ІХАТИ НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

Моя думка така: Та чом би не поїхати? Як хто хоче, хай їде. Хоче яка орґанізація висилати, хай здорова висилає. Але змушувати цілий загал чи всі орґанізації займатися цею справою, нема потреби.

До совітів їздили в гості вже ріжні делеґації: і червоні і білі і буржуазні і робітничі. Висилали їх вже і держави і банкирі і робітничі орґанізації. Але нічого з тих всіх подорожей не вийшло, хоч там були ріжні люде, що розуміють техніку, господарство і т. п.

Це на мою думку і зрозуміле. В селі треба довго бути, заки чоловік обізнається зі всіми справами і людьми. Приїде чоловік до Америки, а як довго забере часу, заки визнається в тутешніх відносинах і хоч би тільки в нашій українській політиці. Скільки дурниць не настріляли тут ріжні люди, що приїхали сюди на кілька місяців і думали, що вже пізнали Америку. А є такі, що й літами живуть, а її не знають. А виходить, що люде собі нічого. Щож доперва говорити про подорож на Радянську Україну? Таж там цілком инші порядки. Таж там нема тої свободи руху, що тут. Таж там навіть люде, коли будете їх питали, не скажуть вам правди, бо чрезвичайка буде їм стояти перед очима. Коли там не дозволяють видавати навіть одної опозиційної газети, то щож там за відомости зможе дістати офіціяльна делеґація, яку ми вишлемо з Америки. Вона ще менше привезе, як привезли їх всі дотеперішні делеґації, а було їх повно.

Тому, хто хоче хай іде. Хай їдуть люде ріжні, коли тільки їх тамтуди пустять. Хай інтересується весь загал Радянською Україною, хай уряджує тамтуди проґульки. Але все те хай робить кождий на свій власний кошт, тоді і привезе свій власний досвід з України.

Гнат Супрун.

Чотирилітний розпещений Олесь плаче, аж заходиться на залізниці. Вкінці стихає. Один із подорожних каже: „Слава Богу, що вже той плаксій перестав ревіти!" На це хлопець відповідає без надуми: „Ага перестав, як лише відпічну собі, зараз наново зачну!"

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
за місяць лютий 1927 року.

ВІДДІЛ 339.

Сестр. Пр. Діви Марії в Нюарку, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від части членів	54.00
Разом	$79.00
Бішко Іван	$5.00
Будай Олекса	2.00
Діорка Михайло	2.00
Дюрка Олекса	1.00
Фуртак Теодор	5.00
Лехман Іван	2.00
Палко Іван	1.00
Сорока Анна	1.00
Сорока Іван с. Мих.	5.00
Жмутин Іван	1.00
Буричка Лука	1.00
Діорка Стефан	2.00
Куничка Марко	3.00
Федунів Никола	1.00
Гайванович Микола	1.00
Гоцинець Юрко	1.00
Косців Михайло	5.00
Лесюк Григорій	1.00
Рачинець Юрко	1.00
Скольський Василь	1.00
Сорока Ілія	5.00
Шекмар Іван	1.00
Лесюк Юрко	1.00
Сорока Марія	1.00
Сорока Калина	1.00
Грицик Лука	1.00
Вітів Михайло	1.00
Білінський Никола	1.00

—o—

ВІДДІЛ 345.

Тов. ім. Богдана Хмельницького в Міннеаполіс, Мінн.

Жертви від части членів проголошено.

Жертва з каси відділу	$25.00
Дістано від членів	2.00
Разом	$27.00
Ґрубрин Николай	$ 70
Кулиняк Петро	1.00
Дякунюк Олекса	30

—o—

ВІДДІЛ 353.

Тов. Запорожська Січ в Ню Бронсвік, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від части членів	6.50
Разом	$6.50
Пилипчук Марія	$ 50
Дмитрів Василь	1.00
Собків Михайло	1.00
Сливка Петро	50
Пришляк Володимир	1.00
Коц Пилип	1.00
Лех Адам	1.00
Куцак Йосиф	50

ВІДДІЛ 363.

Тов. Запорожська Січ в Олієн, Н. Й.

Жертви від части членів проголошено.

Жертва з каси відділу	$25.00
Разом	$25.00

ВІДДІЛ 364.

Бр. св. Василія Великого в Клівленд, О.

Жертви з каси і від части членів проголошено.

Дістано від членів	$12.00
Разом	$12.00
Венс Венс	$2.00
Голота Володимир	1.00
Бурко Михайло	2.50
Биць Йосиф	2.50
Філь Олекса	1.50
Венц Василь	1.00
Швагуляк Григорій	1.00
Бурко Михайло	50

ВІДДІЛ 400.

Бр. св. Петра і Павла в Ізелін, Па.

Жертви з каси і від части членів проголошено.
Коляду відділу прогол.

Члени молод. У. Н. Союза дістали до коляди	$ 50
Дістано від членів	50
Разом	$1.00
Кархут Дмитро	$ 50

Сватання.

— То хочете конче бути моїм зятем?

— Сказати по правді, то ні, але тому, що хочу оженитися з вашою дочкою, не буду могти викрутитися від того зятівства.

—o—

— Знаєш, мені так остогидла праця, що я хотів би, щоби в році було 365 днів вільних від праці!

— Який ти дурний, то тоді ти мусів би що чотири роки працювати один день!

— Вірте мені, що трапляються пси мудрійші від людей.

— Вірю вам, бо я сам маю такого пса.

—o—

Учитель: Степан Шкірпан, скажи нам, яку користь маємо з кита?

Ученик: Їмо його.

Учитель (глумливо): Так, а щож робимо з остями?

Ученик: Кладемо на краю тарілки.

—o—

Будучий зять каже до тещі:

— Я не буду могти оженитися з вашою дочкою, бо не маю роботи.

— Нічого не шкодить, — каже будуча теща — як оженитеся, буде досить роботи!

БРАНДЕС ПРО УКРАЇНУ
ЗАЯВА ПОШАНИ УКРАЇНІ

Вважаю необхідним відкликати тих кілька слів про Україну і Київ, які я написав в одній недавно виданій мною книжці: „Остання частина траґедії „Підписання миру". Перед роком повторив я, очевидно за якимсь німецьким чи анґлійським джерелом, — анекдот, який є на 36 стор. тої книги, що в Київі даремне шукали би за людиною, яка говорила би по українськи, а не по російськи. Я писав це, виходячи з того факту, що Гоголь, Стороженко, Максим Ковалевський і Короленко писали по російськи, хоч вони народилися на Україні.

Останнє число українського бюлетену повчило мене про еволюцію Короленка щодо мови. Він одинокий ще живий з усіх чотирьох, яких я назвав.

Щодо згаданого анекдоту то він є лише кепським жартом. Я не повинен був його повторяти, я, який ще в 1914 р., отже довго перед Бернстіерне Бернсоном підніс свій голос проти кривд завданих Україні. До певної міри я міг би ставити собі за честь, що з приводу цілковитої дрібниці — а саме з приводу моєї відсутности на одному українському святі у Львові в 1898 р. — проти мене досить гостро виступила українська преса, особливо-ж устами її найвидатнішого представника Івана Франка, якому я проте ніякого зла не зробив. Моїм злочином було те, що приобіцявший прийти на вечір у честь Шевченка, я в найчемніших словах і у висловах найбільшої пошани післав відмову, мотивуючи її тим, що поляки, які запросили мене до Львова і яких гостем я був, заявили мені — у своїм національнім фанатизмі — що я доконаю зради проти них, якщо я піду в українське товариство.

Мої теплі слова про долю України під чужим пануванням не були перекладені і лишилися невідомими поза межами Данії. Коли я їх писав, не можна було ще мріяти про самостійну Україну.

Отже я почуваю тепер потребу висловити, з якою великою симпатією я ставлюсь до боротьби українців за їх самостійність. Кріваву несправедливість робить їй Росія і одночасно Антанта. Це ганьба, коли такого дикуна, як Денікін, підтримує цивілізована Европа, а ще більша ганьба спочатку виставити в своїй програмі визволення і право самовизначення всіх народів, а в даним випадку України, а опісля боротися за відбудування реакції.

Для України не має це великого значіння, чи один письменник в Европі більше чи менше симпатизує з правами її народу та долею її країни. Та я виключно із почування особистого обовязку висловлюю нині Україні свою найглибшу пошану.

Юрій Брандес.

Копенгаґа, 10. грудня 1919 р.

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Прописовий концерт Української Музичної Консерваторії.

Коли йде про українську штуку, то таки Ню Йорк остає покищо осередком американсько-українського мистецького життя. Що правда, наше мистецтво в Америці не може дорівнати старокраєвому, але всеж таки, коли можна в Америці говорити про мистецькі продукції, що стоять на уровени видержуючім критику, то мають вони місце в Ню Йорку. Що український Ню Йорк вибився на таку позицію, се не його заслуга, а прямо результат щасливих обставин: тут є численна українська кольонія, є доволі українських мистецьких сил, що мають за собою талант, школу і досвід та для яких спів, гра чи театр є життєвим фахом. Отсе складається на те, що нюйорські концерти і вистави ведуть перед.

Ось недавно відбувся тут такий замітний концерт. Се попис-концерт учеників **української музичної консерваторії,** під управою звісного нашого артиста-скрипака проф. **Романа Придаткевича,** при співучасти хору учеників української школи в Ню Йорку під управою проф. Стеткевича.

Попис музичної консерваторії п. Придаткевича відбувся в Народнім Домі дня 6. марта с. р. пополудни та стягнув численну авдиторію родичів, кревних, приятелів і знакомих учеників, що виступали. Концерт-попис був того роду, що міг принести приємне вдоволення кожному, в учениках особисто незаінтересованому слухачеви. Був він одним великим успіхом так для школи як і зі становища інтересів української музики в Америці. Не забуваймо, що найбільший чеський композитор Дворжак вчився та працював в Америці, що Падаревський здобув славу для польської штуки в Америці, що тут в Америці, є нагода вчитися та поле попису, яких нема для наших молодих людий в Европі. І тому українська музична консерваторія в Ню Йорку, ведена серіозними силами, се важна національна інституція, хоч і є приватним заведенням. Консерваторія проф. Придаткевича показала своїм пописом, що вона сповняє свою задачу взірцево. В програму попису увійшли перш за все скрипкові ансамблі (орхестри) з 16 скрипок. Ансамбль в обох своїх виступах, як самостійна орхестра і як акомпаніямент до хору — випав знаменито. Скрипаки, не старші 16 літ а наймолодші всего 8 літ віку, грають певно, сміло, чисто і з відповідною інтерпретацією.

Хор діточий під орудою п. Стекевича, котрому діточа орхестра акомпаніювала, відспівав „Стоїть явір над водою" і ще труднійшу річ „Тихо, тихо Дунай воду несе" прямо знаменито. Перший ансамбль (самостійний) відограв справді трудні річи — Чайковського „Анданте" з 18 сонати та „Вальс" Брамса — бездоганно.

Зі скрипкових учеників молодшого курсу виступали сольово з успіхом: П. Лучин, О. Сачко, О. Ґудз (дівчинка 7 літ віку), В. Богач, Антонишин та М. Романишин. Особливо сей останній відограв дуже добре „Угорський танець" Брамса. З висшого скрипкового курсу треба визначити дует І. Бая та І. Скапа (Портнова „Стоїть гора"), виконаний дуже гарно, мимо тяжкої техніки сеї композиції. Ученик Волошин відограв поправно не легкий „Менует" Гайдна. А. Лотович з Бруклина дуже добре грав Кореллія „Ададжіо", а Г. Рибіцький виконав взірцево Моцарта „Алеґретто" з опери „Зачарована Сопілка". Гарно також вивязались зі своїх задач М. Леськів, І. Теплий, Г. Лянґер, В. Мартинець та Манила. На всіх них знати вплив артистичної руки їх професора. Вони не лиш тягнуть смичками, але справді грають, вливаючи в тони свої чуття.

Фортепянові ученики вийшли зпід руки п-и **Оксани Назаревич.** Особливо замітною була дівчинка А. Салик, що акомпаніювала на пяні скрипковому ансамблеви а крім того грала окремо сього на пані (Моцарта „Турецький Марш"). Вона вчиться в консерваторії всего $1\frac{1}{2}$ року, але успіхи в неї прекрасні. Також визначився маленький, шестилітний М. Варениця, котрий не збився з пантелику тим, що деякі фортепянові клявіші не схотіли відповідати, але з притомностю ума скочив вмить о октаву висше і вийшов побідно з непредвидженого клопоту. З него „будуть люди". Учениця І. Юрчак та ученики другого курсу С. Марусевич і Д. Хома, що грали на чотири руки, пописались добре.

Дуже замітний був **іспит з теорії музики,** ведений п-ою Л. Попер. Сей іспит складався з ритмічних і слухових вправ, з винайдення інтервалів та писання нот зі слуху. Особливо замітні були розвязки з писання нот, де грану чи співану мельодію ученики хапали вухом та зараз таки списували її на таблици в ноти з тактом, ключем, нотацією і т. д. Вся саля з запертим віддихом подивляла їх спритність і розуміння музики. Така школа вчить ученика не лиш сліпо відограти „кусник" на скрипці чи на пяні, але справді виробляє розуміння музики в молодім поколінню.

І управителеви школи п. Придаткевичеви, і учителям (пп. Назаревичівній, Поперівній і Рудковському) і ученикам треба поґратулювати сего попису.

Учасник.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Виступ ґрупи українських танцюристів з Канади.

Щось нового, щось цікавого. Три рази танцювали ті самі танці, три рази много тих самих Українців ходили подивитися на молодих українських танцюристів, учеників першого українського балетмайстра Авраменка.

Варта на них подивитися. Є чим Українцям погордитися. Ми не бачили самого Авраменка, як він танцює, але ми задоволені із його учеників. Якжеж тоді він сам танцює?

На сцену виходить п. Яцентий з Нюарку. Він пояснює ціль поїздки ґрупи українських танцюристів з Канади і поодинокі їх танці. Говорить добре українською мовою і ясно пояснює.

Се не є ґрупа танцюристів, що вийде на сцену, покрутиться, піде в присюди, кине шапку в гору — а глядачі із зацікавленням пошептують „ех, харашо, ето, знаєте, малоросійскій ґапак".

Так звикли говорити наші великі приятелі московські. Вони в більшій части присвоїли собі українські танці, але часом де не де з погордою назвали сей танець „малоросійскім ґапачком".

А з ними і ми грішні не дуже то богато думали про коломийку та гопака. От нераз як підохотимо себе то потанцюємо козака всі разом, так що тому козакові ні пуття, ні початку, ні кінця нема.

Та знайшовся Авраменко. Він вбрав українські танці в артистичну форму. Він дав їм значіння. Він оживив духа українського народу в сих танцях.

В його танцях перед нашими очима стає жива Україна. Здається, чуєш запах українського степу... Перед очима стають колишні Запорожці, що своєю відвагою світ дивували.

Не маю досить гарних слів, щоб передати те враження, яке зробили на мене українські танці роботи Авраменка.

Зачинається. Перший танець. Танкові рухи, постави, кроки, иншими словами: маширують козаченьки, а там... найлучше побачити їх власними очима. Здається, нема нічого надзвичайного. Але ви подивіться на сей танець, тоді побачите, яке враження він винесе на вас. Могутність гідности, відвага, національна свідомість. Се я бачив в тих рухах. Сей танець виконують самі козаки: Микола Петрикан, Дмитро Чутро, Петро Гуменюк і Василь Мельничук.

Другий танець — гопак. Чотири пари. Веселі, щасливі. Здається, нема і не було горя в них, ані тут ані в тім краю, з котрого приходять. Дівчата раденькі мов на весіллю: Марія Болішин, Марія Яцків, Анна Радич і Анна Болішин.

Третий танець — чумак. Петро Болішин — батіг в руці, в соломянім капелюсі, сам маленький вдався, всього девять літ. Але чумак, хоч куди. Самий усміх вказує, що вертає з Криму. Добре вторгувавши за рибу, везе повний віз солі до дому. Батогом сюди — гей, соб, — батогом туди — гей, цабе, — пішли воли приспішеним кроком, а за ними покотився віз, навантажений солею. Хочете знати більше, подивіться самі.

Четвертий танець — козак подільський. На Поділю, хліб на кілю. Добре їм поводиться. Мусите бачити, щоб зрозуміти.

Пятий танець — гопак парубоцький. І дійсно парубоцький. Парубок білявий, Микола Петрикан. Певно іде до дівчини. Веселий, завзятий, безжурний. Одним словом парубок.

Шестий танець: летять журавлі. Кру, кру, кру. Збігаються в стадо, клекочуть, гуторять поміж собою, взнесло помахують крилами і відлітають.

Маленька павза. Наш молоденький чумак виходить на сцену і устами пана Яцентого говорить, що він хоче продати знимки танцюристів, а ті гроші ужити на фонд для себе самого, щоб він міг скінчити високу школу танців і бути колись найславнійшим українським танцюристом на цілий світ.

Чомуж не купити знимок славної ґрупи, ще й добре діло зробити? Гості купили, а він подякував.

Слідуючі танці: Катерина, гонивітер, коломийка. Всі вони займаючі, інтересні. Ще раз повторюю, що як би гарно не писати про них, щоб зрозуміти їх красу, треба їх бачити.

Запорожець. Танцює знова наш маленький танцюрист, сим разом як запорожець із шаблею. Алеж бо то і запорожець, не пізнати, що він в Канаді родився. Не шкодить, що він в чужій землі родився. Йому Авраменко дав понюхати евшан зілля із українського степу і він так перенявся запахом його, що вернувся до него дух український. Він своїм танцем жиє життям запорожця 17. віку, що визволяв українських бранців з турецької неволі, а відтак на базарі в Кафі танцював.

Аркан! Чотири леґіні з полонини, тільки що з горів зійшли на доли і тут своїм арканом дивують всіх, старих і малих.

Наші хлопці з Коломийщини, а є їх кільканайцять в Филаделфії, дуже раді були, що побачили такого аркана, як в них танцюють, тільки дивувалися, що той аркан так гарно виглядає. За сей аркан наші леґіні з Канади дістали досить оплесків.

По аркані три танцюристки вийшли за збіркою. П. Яцентий пояснив, що за такі танці в якімнебудь театрі требаб було заплатити по $2, по $3, а тут з огляду на неділю люде прийшли за відзнаками. Самим доходом з відзнак годі покрити кошти.

Ґрупа старається обїхати всі українські місцевости, а відтак з більшою силою виступити у великих театрах перед американською публикою.

Видно, що публика зрозуміла вагу завдання ґрупи українських танцюристів з Канади, бо оден із присутних Українців встав і під враженнем краси українських танців сказав таке: „Так як Шевченко простою українською мовою вилив чудові вірші, так як Кошиць гармонією простих українських народних пісень здивував цілий світ, так само Авраменко надав надзвичайно артистичну форму тим простим українським танцям і дивує ними не лишень нас, Українців, але й цілий світ.

„Нас просять о збірку. Як ми коли денебудь стратили одного доляра, то будьмо певні, що як стратимо його нинішного вечера, то той доляр принесе нам цілих сто центів користи.

„Маємо тут Ґрупу Українських Танцюристів, котрі посвятили себе для українських танців. Вони танцями голосять імя України і підносять нарід на висший степень культури".

Як видно стало, українські люде зрозуміли се і нагородили танцюристів за їх труд.

По збірці на сцені зявився Гуцул. І не той Гуцул, що з біди зайшов до коршми горе своє залляти і підпитий вертає до дому. Ні, се Гуцул веселий, гордий, відважний, се орел карпатських гір.

Відтак брат і сестра Болішини. Він має 9, а вона може 11 літ. Людям так подобалася дібрана пара, що закидали їх долярами на сцені.

Потім запах великодних свят на галі. Хто з вас, як був на Україні, не виводив гаґілки коло церкви? Подивіться, як та гаґілка виглядає на сцені.

Останній танець — Запорожець. Чотири їх. Побідили ворога, й щасливі, вертаючи до дому, танцюють. Орли, шаблюками побренькують, своїми поставами віддих запирають.

Як дивишся на них, то мужнієш, груди розширюються, втягають повітря, тоді чуєшся гордим, що належиш до славного народу українського.

На кінець ґрупа виходить і знова пан Яцентий дякує українським людям, що так гарно приняли їх. А головно дякує Українцям з Филаделфії і зазначує, що найтеплійше їх принято в Филаделфії. Від такого приняття вони набирають духа і підбадьорені дальше будуть показувати світови красу українських танців на гордість українського народу.

Теодор Свистун.

В суботу вечером у шторі великий стиск, гості чекають неспокійно. Нараз увіходить маленький хлопчик і каже:

— Ах, прошу мене пустити наперед, я мушу принести для батька вечерю, а ні, то він буде дуже сердитися. Гості ввічливо перепустили хлопця наперед.

— Щож тобі дати, хлопче? — питається купець.

— Два фунти шміру й одну коробку миляного порошку.

—o—

Як треба.

„І чиє це оте мале опудало, що стоїть біля печі?" — спиталася одна дама другої в товаристві.

„Це моя дочка".

„А! що кажете! — Це незвичайно мила дитинка".

—o—

Дитяче розумовання.

Маленький братчик неспокійний і кричить трохи не цілими днями. Старша його сестричка не може витримати і звертається до мами з запитом:

„Мамо, чи маленький Юра прийшов з неба?"

„А вже-ж, що з неба" — відповідає мама.

Сестричка думає хвилину, а далі й каже:

Тепер я розумію, чому ангели викинули його з неба..

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 17. квітня, о годині 2-ій пополудни під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься прибути на мітінґ та виріавнати свої залеглости; в противнім разі будуть суспендовані. — В. Лелет, предс.; О. Свитак, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 16. квітня, в Нар. Домі на долі міста, 72 Моріс ул., о годині 7:30 точно. Проситься всіх членів явитись і заплатити свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. Ів. Франка, від. 97, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 17. квітня, о 2-ій год. пополудни, в галі церковній, 47 Говп Еве., Пасайк. Проситься членів прибути на збори точно на означений час. — М. Припхан, предс.; М. Табачук, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Великого, від. 229, повідомляє членів, що квартальний мітінґ відбудеться 17. квітня, зараз по Сл. Божій. За тікети, що були роздані, проситься знести гроші, бо інакше не буде можна перепровадити підприємства. Також пригадується тим членам, котрі ще не дали ніякої жертви на Сиротинець, що повинні би вже зложити свою жертву, бо ті, що дали передше, вже складають другий раз. — Ілія Гоменчук, секретар.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 17. квітня, о 1-ій годині пополудни в гали Укр. Нар. Дому. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо буде справа двох хорих товаришів. Також найвисший час порішити справу Сиротинця при У. Н. Союзі. Кождий член повинен зложити 1 дол. добровільної датки. — В. Репужинський, голова; Іл. Лазірко, касієр; Н. Задорецький, фін. секр.

ЛИЦАРІ „ТВЕРДОГО ЗНАКУ".

Била наша Русь святая
От Камчатки до Карпат,
Твердорусский знак тримая,
Не боялась супостат...
З „Вертепу наших днів".

В городі князя Льва відбулася недавно немаловажна подія: „Общеє Собраніє Общества Качковского".

Писав колись Франко у Лисі Микиті:

„От ідуть вони юрбами
Мов на відпуст з хоругвами
Те, що вие, гавка, квака"...

І в тім випадку рушило все твердорусске, що лиш де дихало і хліб жувало.

Притрушені музейним порохом окази струсили сон з повік, а з лиця пил — і рушили на збори.

Старосвітські батюшки та матушки кинули на хвилю звори і вертепи татранських околиць та ластівками прилинули у Львів.

А опріч того крестяни „спод Бродов, спод Жолкви і з Лемковщини трохи".

Спалоб усе те далі по твердоруських запічках, якби не одна, дуже важна, просто світового значіння справа.

Розмяклі „народовольці" й инші „проґресисти" наважились змести з лиця землі трисвяте „йор".

Те „йор", котре стільки літ присвічувало по темних закутках, як сонце ясне, те „йор" котре було одною з найважніших признак єдинства камчаткокарпатського народу, малоб тепер пропасти ні за цапову душу?!...

Ні, ніколи! Ще є пару десяток людей, які за нього кров проллють, хочби ніхто їх і не калічив.

Велика саля „Народнього Дому". Не так набита, як розбита. Розбита на два табори: за „йор" і проти нього. Атмосфера, — як звичайно на зборах.

Вибраний майже без бійки предсідатель зборів, — сідає на заздалегідь приготовану частину тіла.

Починається...

Властиво, кажучи правду, воно ні не почалося, ні не скінчилося.

Саля „Народного Дому" перемінилась у розбурхане твердоруське море, по якім святе „йор" як той човник, то „виринало то потопало". А одні його безсердечно у воду спихали, другі піддержували, на всі боки ногами копаючи.

Перші кричали: „Геть його, отте „йор" іроклятеǃ"

Другі репетували: „Не возможно уничтожити єго, от него же земля русская стала єсть".

А бідне, хоч і святе „йор" крутилося як рибка в полонці, як теля між процесією.

Виступала госпожа Монцібович прозою, а якийсь крестянин „вершом", але ні першої ні другого не було чути ізза великого стиску.

Накінець виступив ще якийсь батюшка і сказав просто і ясно: „Учися, молися, трезвися і трудися".

В тім було все сказане; хоч коротко, але ядерно.

„Учися"... бо ніде правди діти, нічого його собрати за ціле століття не навчилися.

„Молися"... це теж не було виконуване як слід, бо навіть учасники зборів не відспівали „Боже царя храні".

„Трезвися" — тут переходить вже всяке поняття. Знана в цілім світі „трезвость" русского народу помітно підупала і між членами трапляються випадки вживання алькоголю.

„Трудися"... — найважнійше. 17 живучих читалень це ще не доказ праці! Треба ще в рядигоди і вкладку стягнути.

А як це не вдалось би, то бодай трудитися, трудитися і трудитися, щоб оборонити святе „йор".

Після тієї промови собраніє вирішило: В текущім століттї старатися оборонити бодай те останнє...

Галактіон Чіпка

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ОЛІЄН, Н. Й.

Союзове Товариство на Рідну Школу.

Члени Тов. Запорожська Січ, від. 363 У. Н. Союза, ухвалили зложити $25 від імени товариства як жертву, призначену на допомогу Рідній Школі. Гроші вислано до краю через Обєднаннє.

Свою національну зрілість і культурність покажемо найкраще тоді, коли власними силами піддержимо Рідну Школу, нашу будучність.

Г. П.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда Тов. „Дністер".

Члени Тов. „Дністер" в Ню Йорку заколядували $206.30.

Після ухвали зборів Товариства коляду поділено на 3 части: 1. Половину на Укр. Школу в Ню Йорку. Одну четверту часть на школу в старім краю, а другу четвертину на поміч українським еміґрантам на Кубі. Супроти того вислано до шкільної ради в Ню Йорку $103.15; до старого краю на „Рідну Школу" $51.60; на Кубу, як поміч українським еміґрантам $51.55.

Жертви зложили:

Др. Шміт $8.00; по $5.00: о. Понятишин, І. Шкварок; по $3.75: Н. Н.; по $3.00: М. Никифорчин, С. Фесолович, О. Павлишин; по $2.25: М. Низький; по $2.00: А. Прокопів, М. Баран, С. Петрів, В. Струс, В. Самбір, Й. Соболь, Й. Ковердович, В. Сокирка, І. Ламіневський, К. Ганчар, П. Ґаврис, Г. Семків, М. Гайворонсович, І. Сокач, І. Марушевич, С. Бизуля, Й. Мулярчук, С. Жигайло, К. Кубак, М. Пектій, М. Пифко, В. Місяк, Ф. Питель, Т. Романчук, А. Колиман, К. Дацко; по $1.50: П. Чернецький, В. Сокирка, С. Яловеґа, Н. Паньчишин; по $1.00: К. Семків, Й. Анчарський, В. Крохмальний, Д. Лемко, В. Третяк, Е. Ляхович, М. Яремишин, О. Стецко, Ю. Пролиско, Г. Савіцький, О. Вовк, М. Явний, О. Проколів, І. Гузар, П. Паньчишин, М. Боднар, І. Рудий, В. Божанів, І. Атаманюк, І. Добрянський, Т. Качмар, Н. Добрянський, І. Кур, Н. Н., В. К., Р. Придаткевич, Е. Кулинич, І. Ковалишин, А. Осядач, В. Ґерич, В. Божегора, Т. Косивач, А. Балай, В. Витвицький, М. Фарнеза, М. Сокирка, К. Вітович, М. Біро, С. Вижньовський, С. Ґаврада, П. Жмур, А. Бойда, С. Смоляк, С. Лантвет, В. Ґрін, І. Клейсато, П. Підсерковський, Й. Марчак, М. Мельник, І. Гузар, М. Боднар, П. Паньчишин, Н. Наливайко, К. Хандова, І. Рудий, П. Мірковський, І. Сокач, І. Василиків, І. Макар, І. Пастух, Н. Гладкий, П. Драґан, Т. Бадяк, П. Стружаковський, М. Москаль, І. Сібодич, П. Назаревич, Д. Сокач, В. Лазаревич, Й. Миріло, Ф. Барян, І. Небор, В. Морський, В. Наугольник, Н. Демків, В. Кожух, І. Зборовський, І. Ткач, В. Озиранець, І. Кутний, Г. Лібович, В. Самбір, М. Гувар, П. Горило, М. Савіцький, Н. Тичинський, А. Андрусевич, М. Зелінська, О. Баляс, Н. Баляс, Г. Савіцький, М. Явний, М. Головля, Т. Пригода, Ф. Паранська, М. Сокирка, П. Брой, А. Гундяк, І. Федорович, І. Добрянський, І. Марусевич, О. Брусак, В. Цільник; по 50 ц.: М. Сточан, Н. Саворчак, В. Лепій, О. Прокопів, С. Яґодзінський, Й. Тилещевський, М. Бар, Й. Кулач, Т. Стефонос, І. Всякий, С. Бриґідир, Д. Оберський, М. Покришка, П. Назаркевич, М. Кобялка, Н. Міхур, З. Куць; по 30 ц.: Д. Равлюк; по 25 ц.: Г. Василишин, Н. Москаль, К. Паштетник, О. Мельник, Е. Баран, Е. Мельосик.

За Уряд Товариства:
М. Литвинишин, секр. рек.

НАНТІКОК, ПА.

З пущення на ремісничі школи.

На пущенню в о. Н. Струтинского зложили слідуючі гості жертви на ремісничі і промислові школи в краю: Юрій Гулович $4; по $2: о. Н. Струтинський, Дмитро Підкова, Микола Леськів, Мирон Сокільський, о. В. Петрівський, а Й. Заяць $1. Разом зложено $15 і вислано до Обєднання.

ТОЛІДО, О.

З весілля для інвалідів.

На весіллю Ф. Жуківця з М. Білецькою зложили гості на зазив М. Вітушинського $9.25, які вислано до Обєднання для інвалідів в краю.

Жертвували по $1: М. Вітушинський, Н. Білан, Ф. Жуковець; по 50 ц.: М. Космина, Д. Бобак, М. Блясецький, Н. Скотинський, В. Савчук, О. Петришин, С. Березовський 30 ц.; по 25 ц.: Г. Миськів, Й. Рощіпка, П. Юркевич, М. Войнар, В. Фурґаль, К. Перій, П. Луців, В. Ністорович, К. Стефанишин, М. Корнова, Д. Туркіц, а Ф. Пишняк 20 ц.

Й. Рощіпка.

ГАРТФОРД, КОНН.

Збірка в церкві на край.

В укр. греко-кат. церкві о. М. Кузів загрів щирими словами вірних до збірки на поміч Рідній Школі і інвалідам в краю, а гром. П. Драпяк і О. Йордан зібрали $36.75, які вислано до Обєднання з призначенням по половині на інвалідів і Рідну Школу.

Жертвували: Д. Каганюк $6; В. Данилів $5; о. М. Кузів $4; П. Драпяк $2; а по $1: Й. Саган, С. Крішка, С. Мотиль, А. Королишин, М. Дерих, В. Мовчук, Л. Апанович, А. Бутрітос, З. Процик, П. Швець, Н. Ґриґус, А. Мартинюк, В. Мовчук, П. Медвідь; по 50 ц.: К. Ярусевич, О. Вишневска, Н. Корінь, Г. Королишин, В. Чипило, С. Шаркевич, П. Бидлин, Й. Бойчук, Д. Йордан; по 25 ц.: А. Говорун, Д. Гринчук, В. Салецький, М. Карась і В. Мілевич.

П. Драпяк.

БАЙОН, Н. ДЖ.

На „Просвіту" у Львові.

Членську вкладку до тов. „Просвіта" у Львові зложили по $2: о. І. Захарко, П. Борис, О. Маньків, А. Бирич, І. Лабай, Н. Сеник, С. Липа, А. Рейтар і С. Щомах.

Кромі сего на будову Народного Дому в Яворові зложили: по $2: о. І. Захарко, П. Бушко, П. Борис і А. Рейтар. Разом $10.

Обі збірки на суму $28 вислано до Обєднання.

ҐЛЕНБРУК, КОНН.

З мясниць на край.

Підчас забави на закінченню мясниць, на так званих запустах зібрав підписаний на допомогу Рідному Краєви $11 і вислав їх до краю через Обєднаннє.

М. Сливинський.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути відписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до Адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення за оголошення.